

O deputată îndrăgostită...

Am văzut și spectacole după piese mai bune ale lui Eric-Emmanuel Schmitt decât **Tectonica sentimentelor**. Întâi că titlul trimite la o metaforă greoaie, e drept, detaliată spre final, când se trag concluziile, ca la o adevărată ședință de educație sau reeducare. Dar să nu fim răi cu un autor de o rară abilitate, căci piesa reprezentată în Sala Atelier de la Naționalul bucureștean, deși cu o trimitere clară spre zona de consum sau bulevardieră, are subtilități de construcție, altădată exersate pe subiecte mai substanțiale, de n-ar fi decât *Libertinul* în memoria mea.

Dar, așa cum îmi spunea, în pauză, un om de teatru cu experiență, sunt bune și asemenea piese pentru actori, care își pot desfășura toată gama propriilor înzestrări și abilități. Piesa este pusă în scenă, în opinia mea de spectator, puțin prea încrezător în autor. Cu o scenografie, semnată de Ștefania Cenean, scenografie dacă nu minimă, în orice caz aproape liniară, cu deschideri de pereți înalți, pentru apariția și dispariția oportună a celor cinci personaje, plus un figurant fără echivalent în distribuție, spectacolul se încheagă până la urmă foarte bine. Nu-i vorba, autorul însuși, un fin profesionist al literaturii dramatice, dar nu numai, are grijă să-i ofere fiecărui actor un moment de glorie, o izbucnire a întregii sale personalități artistice, ceea ce se și întâmplă în spectacolul de la TNB.

Povestea n-am să v-o spun, rămâne s-o descoperiți singuri, căci, la urma urmelor, chiar merită. Cârligul este prezența a două personaje feminine, două prostituate românce, una căzută – în aparență – definitiv, cealaltă cu posibilități, de altfel fructificate de autor în piesă și deci de regizor în spectacol, de redresare, și încă una foarte spectaculoasă. Că tot suntem la teatru. Întretăierea dintre lumea lor umilă și disperată cu aceea, bogată, strălucitoare, a personajelor, de fapt, principale, produce aceleași reverberații pe care le produceau, deliberat și atunci, același tip de întâlniri din romantismul secolului al XIX-lea. Dar povestea e eternă, atât de eternă cât vor exista lumi polarizate.

Ilinca Goia (*Diana*), în rolul tinerei deputate de succes, amoretată până peste cap la începutul poveștii, este strălucitoare, fină, subtilă, schimbându-se pe parcurs, pe măsură ce necesitățile subiectului o cer, într-o ființă ascunsă, care..., dar mai bine să nu vă spun decât că evoluția este jucată cu mare măiestrie, la fel ca și momentele de fericire feminină, la fel ca și acelea când se află în rolul oficial. Totul, jocul corpului, mimica, ochii, totul este pus la bătaie pentru a crea un rol bine rotunjit până la ultimele replici, când e o altă ființă. Liviu Lucaci, în rolul bogatului *Richard D'Arcy*, îndrăgostitul întâi de ea, pe urmă de tânăra româncă fostă prostituată, are prestația rolului, dar și o anume rigiditate. Oricum, el este un partener potrivit pentru ambele actrițe cu care se găsește în cuplu în piesă, cea de-a doua fiind tânăra debutantă pe o scenă profesionistă, Valentina Zaharia (*Elina*), pe care am remarcat-o în două roluri foarte bune la UNATC, anul trecut, și la Gala HOP de astă toamnă, când a fost de departe cea mai bună. În prima sa apariție, de prostituată, Valentina Zaharia e destul de convențională, dar își intră în rol atunci când ajunge la egalitate de șanse, ca să zic așa, cu mai marii poveștii, rolul de inocentă potrivitându-i-se mănușă. Toate stările prin care este trecută de autor și de regizor o fac să-și etaleze posibilități frumoase, care ar recomanda-o, cred, pentru vreo nominalizare. Tamara Crețulescu (*doamna Pommeray*) joacă rolul mamei deputatei îndrăgostite, aparițiile sale fiind pete de culoare în contrapunct cu

tinerețea triumfătoare a celorlalți. În fine, dar nu cea din urmă, este *Rodica*, alias „doamna Nicolescu”, într-o interpretare plină de haz dată de Carmen Ionescu, o actriță cu talent comic autentic. Fiecare dintre actori are, cum spuneam, momentul său de vârf, când se poate desfășura, îl are și *dna Pommeray*, mama deputatei, îl are și falsa mamă a *Elinei*, „doamna Nicolescu”, îl au – cum altfel? – Valentina Zaharia, Liviu Lucaci, Ilinca Goia, aceștia doi din urmă mai cu prisosință.

Un spectator tânăr și vânător de inovații ar strâmba din nas la vederea acestui spectacol, cu prea puține intenții de a epata. Dar cred că această *Tectonică a sentimentelor*, piesa lui Eric-Emmanuel Schmitt, nici nu ambiționa la asemenea înscenări, fiind o poveste din lumea mare în conjuncție cu lumea mică, un alt fel de „prinț și cerșetor”, care să dea speranțe tuturor celor din lumea de jos, năpăstuită, că o minune s-ar putea întâmpla și să sară și ei toate treptele. Numai că, vai, sau, hai, *hélas!*, dacă asemenea povești se adresează celor de jos, atunci e în zadar: mă tem că nu vor afla de existența lor niciodată. În schimb, s-ar putea ca toate acestea să fie bune pentru consolidarea sentimentului lumii mari că e în stare să se perfecționeze și să recunoască valoarea umană oriunde ar zăcea aceasta, cu alte cuvinte, mai consacrate, să recunoască diamantele din noroi. *Sic!*

Teatrul Național din București – *Tectonica sentimentelor* de Eric-Emmanuel Schmitt, traducere de Alice Georgescu. Regia și ilustrația muzicală: Nicolae Scarlat. Scenografia: Ștefania Cenean. Cu: Ilinca Goia (*Diana*), Liviu Lucaci (*Richard*), Tamara Crețulescu (*Doamna Pommeray*), Carmen Ionescu (*Rodica*), Valentina Zaharia (*Elina*). Data premierei: 16 noiembrie 2009.

Liviu LUCACI și Ilinca GOIA

Foto: Augustin Bucur